

سایت کتابدار

O عبدالرضا نوروزی چاکلی
عضو هیات علمی دانشگاه شاهد

۱. پایگاه اطلاعاتی کتابدار

- این پایگاه اطلاعاتی که توسط مؤسسه انتشاراتی و شرکت خدمات اطلاع‌رسانی کتابدار راه‌اندازی شده است، برای سهولت دسترسی کتابداران، مدیران کتابخانه‌ها، دانشجویان، اساتید و محققان کتابداری و اطلاع‌رسانی و نیز صنعت نشر کشور به اطلاعات راه‌اندازی شده است. اقلام اطلاعاتی این پایگاه شامل اطلاعات توصیفی و چکیده مقاله، گزارش، پایان‌نامه، بخشهای کتاب و هرگونه منبع اطلاعاتی دیگری است که حاوی اطلاعات مفید باشد و در صورت موافقت نویسندگان حتی متن کامل مدرک نیز در پایگاه قرار می‌گیرد. در این پایگاه می‌توان اطلاعات کتابشناختی، توصیف و معرفی، چکیده، موضوع و حتی متن کامل مقالات و هرگونه محتوای اطلاعاتی در حوزه موردنظر را مشاهده یا مورد جستجو قرار داد. در ادامه به طور مختصر به اهداف کلان، وظایف و اولویتهای تولید این پایگاه اطلاعاتی اشاره می‌شود:

اهداف کلان:

- سهولت دسترسی محققان به اطلاعات کتابداری، اطلاع‌رسانی و صنعت نشر کشور؛
- جلوگیری از تولید اطلاعات تکراری و تسهیل تولید اطلاعات جدید؛
- جلوگیری از پراکنده‌کاری در حوزه تولید و نشر اطلاعات مرجع در حوزه کتابداری، اطلاع‌رسانی و صنعت نشر کشور؛
- تسهیل بهره‌گیری کتابخانه‌ها، مراکز اطلاع‌رسانی و سایر کاربران اطلاعات از توان علمی و پژوهشی کشور به منظور بهینه‌سازی خدمات کتابخانه‌ها و اطلاع‌رسانی؛

وظایف:

- شناسایی اطلاعات موجود در حوزه کتابداری، اطلاع‌رسانی و

پژوهش و مستندسازی تجارب علمی و اجرایی و تولید منابع علمی یکی از مهمترین ملاکهای پویایی و توسعه در هر رشته و فن است. اما در بسیاری از مواقع در کشور ما برخلاف توان علمی و اجرایی، دسترسی به اطلاعات مشکل و یا ناممکن است و این مسأله به نظام آموزش و پژوهش و نیز بخشهای اجرایی خسارتهای سنگینی را وارد می‌کند. یکی از مهمترین دلایل عدم دسترسی مناسب به اطلاعات موجود، توان ضعیف صنعت نشر کشور - از جمله نشر آثار کتابداری و اطلاع‌رسانی - است. زیرا زیرساخت موجود نشر به دلایل مختلف توان پاسخگویی به نیازهای علمی و آموزشی را ندارد. وضعیت انتشار منابع اطلاعاتی به‌گونه‌ای است که پاسخگویی تولیدکنندگان اطلاعات نیست و تولیدکنندگان اطلاعات نیز به دلیل نبود دسترسی مناسب به ابزارهای انتشار و مبادله اطلاعات کمتر مبادرت به تولید اطلاعات جدید می‌کنند و این مسئله وضعیت انتشار منابع را پیچیده‌تر می‌کند. یکی از مشکلات اساسی دیگر مشکل تولید منابع مرجع است. نبود دسترسی به اطلاعات مرجع بر تولید اطلاعات جدید نیز به شدت تاثیر می‌گذارد.

در سالهای اخیر استفاده از فناوری اطلاعات تا حدود زیادی بر ظرفیت تولید و مبادله اطلاعات در کشورهای پیشرفته افزوده است. هر چند نشانه‌هایی از کاربرد فناوری اطلاعات در تولید اطلاعات و دسترسی به آن در کشور مشاهده می‌شود، اما علیرغم ارزش افزوده و مزایای این فناوری‌ها هنوز در کشور ما از ظرفیتهای آن به درستی استفاده نمی‌شود. یکی از سایتی‌هایی که در سال ۱۳۸۱ توسط مؤسسه انتشاراتی کتابدار و با همیاری شرکت خدمات اطلاع‌رسانی کتابدار راه‌اندازی شد «سایت کتابدار» است که به دلیل اهمیت آن در رشته کتابداری، اطلاع‌رسانی و نشر و نیز به عنوان نمونه‌ای از کاربرد فناوری اطلاعات در تولید و دسترسی به اطلاعات به معرفی بخشهای عمده آن می‌پردازیم:

صنعت نشر کشور؛

- نمایه‌سازی و چکیده‌سازی منابع اطلاعاتی؛
- تولید نرم‌افزار ذخیره و بازیابی اطلاعات؛
- امکان دسترسی تمام وقت به اطلاعات از طریق اینترنت؛
- ارائه خدمات آگاهی‌رسانی جاری (CAS) و اشاعه اطلاعات گزیده (SDI)؛

اولویتها:

- تولید و بهینه‌سازی پایگاه اطلاعاتی و نرم‌افزار بازیابی اطلاعات؛
- دسترس‌پذیری عمومی به اطلاعات موجود؛
- امکان دسترسی کامل و جامع به اطلاعات کتابشناختی تمامی منابع اطلاعاتی تولید شده؛
- چکیده‌نویسی و نمایه‌سازی اقلام اطلاعاتی مهم؛
- دسترسی به اطلاعات روزآمد و جدید؛

۲. نمایشگاه و فروشگاه الکترونیکی کتاب

در این بخش شما علاوه بر اطلاعات توصیفی، قیمت، چکیده، فهرست مندرجات می‌توانید بخشهایی از متن کتاب، تصویر جلد کتاب، اتصال فرامتنی به اطلاعات نویسنده کتابهای منتشر شده در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی را مشاهده و مطالعه کنید و نیز به صورت الکترونیکی آنها را سفارش دهید. این بخش به صورت پایگاه اطلاعاتی طراحی شده است و قابلیت جستجوی موضوعی، کلیدواژه‌ای، ناشر، سال نشر، نویسنده، مترجم و غیره را دارد. این نمایشگاه با توجه به قرار دادن اقلام اطلاعاتی اضافی و مهم برای هر کتاب، دسترسی دائمی به آن، و سایر قابلیت‌های مهم آن می‌تواند مورد استفاده محققان، کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی باشد تا راحت‌تر به انتخاب و سفارش منابع بپردازند.

۳. مجله الکترونیکی:

یکی دیگر از بخشهای مهم سایت کتابدار «مجله الکترونیکی کتابدار» است. موضوع انتشار این مجله مسائل مربوط به کتاب و نقد کتاب، اطلاعات، مدیریت اطلاعات و مدیریت دانش، کتابداری، اطلاع‌رسانی، فن‌آوری اطلاعات، کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی و نشر می‌باشد و طرح افکار و ایده‌های جدید بخصوص درباره مسائل ایران در اولویت می‌باشد.

در این مجله تمام مقاله‌های مربوط به کتاب، کتابداری، کتابخانه، اطلاع‌رسانی و نشر با تاکید بر مسائل ایران منتشر می‌شود و مقاله‌های ترجمه‌ای که به نحوی کتابداران و اطلاع‌رسانان ایرانی را با دیدگاهها و تجربه‌های جهانی آشنا می‌سازد در اولویت بعدی قرار دارند. یکی از اهداف مهم این مجله ارتقای دانش مخاطبان و آموزش آنها و نیز شناسایی نویسندگان و صاحب‌نظران این حوزه و برقراری ارتباط با آنها می‌باشد. انتشار این مجله مقدمه‌ای برای انتشار مجلات تخصصی‌تر در حوزه کتاب، کتابداری و اطلاع‌رسانی خواهد بود.

مخاطبان اصلی این مجله عبارتند از:

- کتابداران و اطلاع‌رسانان
- دانشجویان کتابداری و اطلاع‌رسانی
- اعضای هیات‌علمی کتابداری و اطلاع‌رسانی
- مدیران انواع مختلف کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی
- ناشران و علاقمندان به حوزه کتاب، اطلاعات و صنعت نشر
- سیاست‌گذاران و مراکز تصمیم‌گیری در حوزه کتابداری، اطلاع‌رسانی و صنعت نشر

۴. راهنمای دانش‌آموختگان کتابداری و اطلاع‌رسانی:

در این بخش می‌توانید اطلاعات شخصی، زندگینامه، شرح حال، تجارب، عکس، تالیفات، محل کار و سایر خصوصیات فردی کتابداران و اطلاع‌رسانان را مشاهده یا جستجو نمایید. این پایگاه قابل اتصال خودکار به تمامی بخشهای دیگر سایت کتابدار است و به محض مواجهه با نام فرد موردنظر در تمامی بخشهای سایت اتصال مربوطه برقرار می‌شود و شما می‌توانید به اطلاعات کامل فرد مورد نظر دسترسی یابید.

۵. راهنمای سایتها یا سازمانها:

این بخش شامل سایتها، سازمانها و سایر خدمات مهم در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی است و راهنمایی جامع و کامل برای کتابداران محسوب می‌شود.

امینواریم راه‌اندازی این سایت سرآغاز تحولی نوین در انتشارات کتابداری و اطلاع‌رسانی و دسترسی به اطلاعات این حوزه می‌باشد و در آینده نزدیک علاوه بر ارتقای کیفیت آن شاهد ارائه خدمات بیشتر در همین زمینه باشیم.

نشانی سایت: WWW.Ketabdar.org